

De musea op onderzoek: onderzoeksitems bij de Kortrijkse Musea

Onderzoekers die werken rond geschiedenis kunstgeschiedenis en daarbij linken kunnen leggen met de stedelijke collecties (Museum Texture en Stadsmuseum), kunnen een aanvraag doen om meer info te krijgen over deze collecties om na te gaan of bepaalde deelcollecties of stukken interessant zijn voor het onderzoek.

TEXTIEL

De thema's die in het museum Texture aangekaart worden, zijn erg omvangrijk. Het draait niet enkel om vlas, maar Texture kijkt ook uit naar de brede waaier van textielondernemingen, reconversie, kant en damast, design en textielkunst, internationale handelsnetwerken, biologische duurzaamheid, technische innovaties, enz. Dat is allemaal razend interessant! Bij jij een geïnteresseerde onderzoeker of student, dan zijn dit enkele concrete voorstellen om aan de slag te gaan. Je zoekt gegevens in kranten, registers, bedrijfsarchieven, documentatiemappen, briefwisseling, interviews, enz.

Engelse kolonie van vlasopkopers in Kortrijk

Geen bloei in de vlasbewerking zonder een vlotte afname van de afgewerkt producten. Vanaf de jaren 1860 streken Britten neer in Kortrijk om hier massaal vlasvezels op te kopen, bruikbaar in de grote spinnerijen in Ierland, Engeland en Schotland. Wie waren die mensen? Hoe beleefden ze hun verblijf in Kortrijk? Welke macht hadden ze over de vlassector? Wat is hun persoonlijke verhaal, hier en aan de overkant van het Kanaal? Voorbeeld: George Godfrey.

Kant in Kortrijk

Nu is Brugge dankzij de vele toeristen en een uitgekiende communicatie dé Vlaamse kantstad bij uitstek, maar in Kortrijk werd ooit minstens even veel en even goede kant geproduceerd. Ateliers, handwerk op bestelling en kantwinkels richtten zich op een kapitaalkrachtig cliënteel. Kortrijkse kantwerkhuisen behaalden internationale prijzen met hun ontwerpen. Hoe was deze sector georganiseerd? Welke sporen vinden we nog terug van een vergane broodwinning? Een uitdagende vraag, want vrouwenarbeid is vaak zo goed als onzichtbaar in de bronnen.

Naar de weversschool!

Naast de vlasnijverheid kende Kortrijk een groot aantal textielbedrijfjes, die vooral in de jaren 1960 floreerden. Om hiervoor goed opgeleide techniekers en wevers te vinden, ontwikkelde zich een stevig technisch onderwijs. Heel wat leerboeken en –schriften van toen zijn aanwezig in de verzamelingen documentatie van Texture. Wie zoekt dit uit? De bronnen zijn een combinatie – letterlijk – van papier en textiel, want vaak zijn lapjes stof als voorbeelden in de werkschriftjes gekleefd.

West-Vlaamse Textieldagen

De grote bloei van de West-Vlaamse textielindustrie ging gepaard met de organisatie van druk bezochte textieldagen. Daar werd gepronkt met groeicijfers, iedereen die iets betekende in de sector ging er naartoe en de nieuwste snufjes raakten er bekend. Wie organiseerde die Textieldagen? Wie kwam daar aan het woord? Wat waren de trends? Schets van de opkomst en teloorgang? Rol van de plaatselijke politici in dit verband?

Vlasmachine bouwers

Vlasarbeiders hadden een zwaar beroep. Ze sleurden met natte bundels tijdens het roten, stonden voorover om duizenden vlaskapellen neer te zetten, zwaaiden met het vlas bij het zwingelen. Machines daarvoor bestonden niet, tot ze die zelf ontwikkelden. Enkele vlassers namen hierin het voortouw en bouwden prototypes, deden onderzoek in het buitenland en legden hun uitvindingen vast via patenten. Wie waren deze mensen? Welke problemen ondervonden ze en wie was succesvol? Voorbeeld: Constant Vansteenkiste.

Provinciaal onderzoeksstation in Beitem

De vlassector heeft uiteraard een nauwe band met de landbouw en de kwestie is van zoveel mogelijk opbrengsten te genereren. Daartoe moeten vlasziektes bestreden worden, gebeuren er analyses van het lijnzaad en zet men de beste specialisten aan het werk. Het onderzoekscentrum dat de vlaskwaliteit optimaliseerde bevond zich in Beitem en is nu nog altijd een instelling voor landbouwonderzoek. Welke mensen deden hier onderzoek? Hoe werd Beitem gerund en welke resultaten werden er geboekt?

KUNSTHISTORISCH ONDERZOEK

Volgende collecties kunnen relevant zijn voor kunsthistorisch onderzoek :

- 16de - 17de eeuwse meesters : Roeland Savery (9 werken) Kerstiaen De Keuninck , Karel Van Mander e.a.
- Dierenschilders van de 19de eeuw: Robbe, Verwee, Woutermaertens enz.
- Genreschilders (De Jonghe, Carpentier e.d.)
- 20e eeuw : Kunstkring "Onze Kunst" (ca 1900- interbellum) : Viérin, Saverys, Veroughstraete enz.
- Naoorlogs modernisme : Landuyt, Vermeersch, Notebaert, ...
- Hedendaags werk : voornamelijk regionale kunstenaars van de laatste 40 jaar: Hans Vandekerckhove, Joris Ghekiere, Piet Moerman, Athos Burez, Yves Bondue, Bart Vandenheede, Sanne Debrabandere enz.
- Grafiek : zeer diverse collectie, internationaal. Catalogus beschikbaar.
- Beeldhouwkunst : vnl. regionaal en nationaal. Catalogus beschikbaar.
- Grote collectie medailles , plaketten e.d. van Godfried Devreese

ICONOGRAFIE/CARTOGRAFIE

Stadsplannen, cartografie, iconografie, fotografie... Hoe is de stad geëvolueerd en hoe is dit in kaart en in beeld gebracht? Hoe linken we de stadsontwikkeling aan economische, politieke, strategische of andere factoren?

ARCHEOLOGIE

Heel veel opgegraven materiaal is nog niet ten gronde bestudeerd. Bijkomend onderzoek kan leerzaam zijn voor studenten en wellicht ook nieuwe informatie opleveren.

NUMISMATIEK

zowel opgegraven als in Kortrijk verzamelde muntschatten

KERAMIEK

Een uitgebreide en zeer verscheiden collectie. Catalogi beschikbaar. Niet alle centra zijn even goed bestudeerd of gedocumenteerd. Belangrijkste deelcollecties:

- Kortrijkse kunstkeramiek (Laigneil, Nosedal, Caesens)
- Geglazuurd en ongeglaazuurd aardewerk, vnl. Vlaanderen
- Zandsteengoed, vnl. Duitsland en Raeren
- Majolica: vnl. Nederland, België, Frankrijk, in mindere mate Italië, Spanje enz.
- Steengoed : vooral België, Engeland, Frankrijk en Luxemburg.
- Zacht porselein : voornamelijk België (Doornik) en Frankrijk
- Hard porselein: Voornamelijk China, in mindere mate Japan, België, Frankrijk en Duitsland
- Tegels : ca 500 stukken
- Pijpen : 183 (o.m. Kortrijk)

SIERKUNST

Edelsmeedkunst en smeedwerk, meubels, houtbewerking, vlaggen, zegels, glas en kristal, instrumenten, uurwerken... Bij deze stukken is soms weinig info beschikbaar over herkomst, vervaardiger, techniek, betekenis enz. Ongetwijfeld zijn hier ontdekkingen te doen!